

Inbreng plenair debat

Fit for 55-klimaatpakket

De land- en tuinbouw is de sector die het hardst geraakt gaat worden door klimaatverandering. Het is niet enkel het extremer weer dat impact zal hebben op de sector. Europa neemt zich grote ambities voor, door in 30 jaar een klimaatneutraal continent te willen zijn. Met scherpe tussendoelen over nog geen 10 jaar. Ook die impact zal groot zijn in de agrarische sector. Een boer, tuinder of teler kan daartoe enkel stappen zetten als daar voldoende verdienvermogen tegenover staat. We benadrukken dat er grenzen zijn aan wat de sector hier aan kan doen. Daarbij is het van belang om mee te nemen:

- **Voedselproductie is onlosmakelijk verbonden met broeikasgasemissies door de natuurlijke processen. Dit onderscheidt zich van emissies uit fossiele brandstof.**
- **Expliciet is in het Parijsakkoord opgenomen dat emissiereductie niet de voedselproductie in gevaar mag brengen.**
- **De Europese voedselbehoefte zal de komende jaren niet afnemen. Als boeren hier stoppen zal de productie verschuiven naar andere landen met veelal hogere emissies.**
- **De landbouw kenmerkt zich door investeringen die een lange terugverdien termijn kennen. Een gemiddelde rundveestal wordt bijvoorbeeld gebouwd om minimaal één generatie mee te gaan.**

De agrarische sector speelt een belangrijke rol bij het behalen van klimaatdoelen. Zo wordt een groot deel van alle duurzame energie in Nederland opgewekt op het boerenerf. Ook heeft de sector vanaf 1990 aantoonbaar klimaatemissies gereduceerd (19,5%, CBS 2021) en gaat hiermee door. De transitie naar een klimaatvriendelijke landbouw zal echter eerder een generatie kosten, dan dat dit in vier jaar tijd gerealiseerd kan worden. Hierbij zijn boeren en tuinders in grote mate afhankelijk van de consumentenvraag naar duurzamere producten enerzijds en van een structurele beloning van maatschappelijke diensten als reductie van methaan, natuurinclusiever grondbeheer, biodiversiteitsherstel en koolstofvastlegging anderzijds.

Boeren en tuinders willen onderdeel van de oplossing zijn, maar zien ook dat de ambities zo hoog zijn dat het een grote impact op de bedrijfsvoering heeft en dat het verdienvermogen onder druk komt te staan. LTO heeft een impactanalyse gemaakt op de te nemen klimaatmaatregelen bij een gemiddeld bedrijf in verschillende sectoren. Voor een akkerbouwer op kleigrond bedragen de meerkosten ruim € 74.000 per jaar. Voor een melkveebedrijf in het veeweidegebied zal de impact van de klimaatvoorstellen een extra kostenpost van bijna € 38.000 per jaar bedragen. Dit zijn meerkosten (groter dan het jaarinkomen!) die een agrarische ondernemer momenteel als prijsnemer zelf moet dragen.

Emissies door het telen van gewassen en het houden van vee zijn gezien de biologische processen deels onvermijdbaar. Een deel van die emissie komt terug in de kringloop door afbraakprocessen in de atmosfeer en doordat gewassen en bodem CO₂ opnemen. Met deze unieke positie kan de landbouwsector dus ook helpen om broeikasgasemissies te verlagen. De agrarische sector kan en mag daarom niet over één kam geschoord worden met sectoren die fossiel brandstofgebruik moeten uitfaseren om de CO₂-'deken' in de atmosfeer te reduceren.

Het is nu aan de politiek om met beleidsvoorstellen te komen die rekening houden met de bijzondere positie van de land- en tuinbouw, en de bijbehorende natuurlijke processen die anders zijn dan in sectoren waarin fossiele energie de kern is. Daarbij moeten boeren en tuinders de tijd en de ruimte krijgen om hun bedrijf anders in te richten, waarbij hun ondernemerschap en vakmanschap leidend is.